

висновках австрійсько-американських соціологів П. Бергера та Т. Лукмана щодо інституціоналізації як динамічного процесу виникнення, становлення та закріплення соціального порядку, та трьох стадій розвитку соціальних інститутів – типізації, об'єктивації та легітимації [1, С. 80-120], вважаємо, що інститут фінансового рахівництва нині входить у другу стадію, коли відбувається його опредмечення, і одночасно починається його входження у третю стадію – узаконення.

Інституціями, в діяльності яких реалізується інститут фінансового рахівництва є спеціалізовані інформаційно-аналітичні інституції, а також ті, в яких інформаційна продукція та послуги є лише супровідними до основного виду діяльності. При цьому з розвитком інформаційного суспільства у останніх зростає роль інформаційної діяльності. До інституцій, які готують та надають інформаційні продукти та інформаційні послуги фінансового рахівництва, належать: спеціалізовані фінансові інформаційні агентства, фінансові видання, агентства кредитних рейтингів, аудиторські/консалтингові компанії, інформаційно-аналітичні підрозділи корпорацій нефінансового та фінансового секторів (біржі, банки, небанківські фінансові інституції тощо), інформаційно-аналітичні підрозділи державних та місцевих органів влади, галузеві асоціації, науково-дослідні інституції та багато інших. Важливе значення у донесенні до користувачів необхідної їм фінансової інформації у зручній та зрозумілій формі відіграють незалежні аналітики та вчені.

Ігнорування процесів розвитку інституту фінансового рахівництва сповільнює економічний прогрес, і слушним є висновок футуролога Е.Тоффлера проте що, якщо країні вдасться пришвидшити економічний прогрес, але її ключові інститути відстають, цей дисонанс, врешті-решт, обмежує можливості створення національного багатства [5].

Список використаних джерел:

1. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. - М.: Медиум, 1995. - 323 с.
2. Про інформацію. Закон України від 2.10.1992 р., Ст. 21.
3. Уобстер Ф. Теория информационного общества. / Френк Уобстер; Пер. с англ. М.В.Арапова, М.В.Мальхиной; Под ред. Е.Д.Вартаковой. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 400 с.
4. Хасбулатов Р.И. Мировая экономика: В 2-х т. Т. 1. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2001, - 598 с.
5. Toffler Alvin and Toffler Heidi. Revolutionary Wealth. How it will be Created and How it will change our Lives. – New York, Knopf Publisher, 2006, 492 p.

УДК 336.748

Садиков С. Р.

*аспірант кафедри фінансові ринки
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»*

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА НАЦІОНАЛЬНУ ВАЛЮТУ УКРАЇНИ

Девальвація української гривні за 2014-2015 рр. станом на 31.12.2015 становила +191,0% (курс зріс з 8.23 станом на 01.01.2014 до 23.952 станом на

31.12.2015), тобто українська гривня за 2 роки подешевшала майже втричі. Окрім того, на пікових значеннях вартість 1 долара США у перерахунку на гривні сягала 33,0 (26 лютого 2015 р.) [1].

В економічній теорії сформульовані такі основні фактори, що визначають обмінний курс валюти певної країни до інших:

- Загальний економічний стан країни, оскільки впливає на кількість товарів, який країна може виробити та експортувати, а також на кількість товарів іноземного виробництва, на які в країні є попит;
- Стан платіжного балансу, оскільки прямо вказує на кількість іноземної валюти, яка поступає на валютний ринок;
- Рівень процентних ставок, оскільки через нього за умови відсутності надмірних девальваційних очікувань можливо регулювати попит на національну валюту країни;
- Рівень інфляції, оскільки впливає на попит і пропозицію іноземної валюти. В умовах високої інфляції раціональніше тримати збереження в іноземній валюті;
- Стан зовнішньої заборгованості країни, оскільки формує попит на іноземну валюту з боку держави, коли настає термін виплати по боргах;
- Політична обстановка в країні [3, 360-361].

Таким чином можна зробити висновок, що тяжкий економічний стан в країні, що спостерігається з 2013 року, є однією з істотних причин девальвації гривні. Динаміка обсягів виробництва базових галузей економіки є такою (табл. 1):

Таблиця 1

Макроекономічні дані щодо зміни обсягу ВВП та продуктивності основних секторів економіки у 2010-2015 рр.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Зміна ВВП, %	4,1%	5,5%	0,2%	0,0%	-6,6%	-9,9%
Зміна обсягу сільськогосподарського виробництва, %	-1,5%	19,9%	-4,5%	13,3%	2,2%	-4,8%
Зміна обсягу виконаних будівельних робіт, %	13,3%	20,0%	-7,3%	-11,0%	-20,4%	-14,9%
Зміна обсягу реалізованої промислової продукції, %	12,2%	8,0%	-0,7%	-4,3%	-10,1%	-13,0%
Зміна обороту роздрібною торгівлі, %	9,8%	14,8%	15,0%	8,7%	-8,9%	-20,7%

Джерело: [2]

Зовнішньоторговельний оборот України скоротився на 47,6% у 2015 році порівняно з 2013 роком. При цьому експорт скоротився на 40,6% (з 59,1 млрд. дол. США до 35,1 млрд. дол. США), а імпорт – на 52,8% (з 81,2 млрд. дол. США до 38,3 млрд. дол. США). Завдяки більшому падінню в імпорті, ніж в експорті, сальдо зовнішньої торгівлі є більш збалансованим: у 2015 році згідно з даними НБУ дефіцит зовнішньої торгівлі дорівнював 3,2 млрд. дол. США проти 22,1 млрд. дол. США у 2013 році. Після введення режиму гнучкого обмінного курсу, місячне сальдо зовнішньої торгівлі прямо впливає на

обмінний курс української гривні та між ними прослідковується більший кореляційний зв'язок, ніж це було до квітня 2014 року (Рис. 1).

Кореляція між обмінним курсом української гривні до долару США після введення гнучкого обмінного курсу (квітень 2014р.) помітна неозброєним оком – при збільшенні дефіциту зовнішньоторговельного балансу, девальвація української гривні посилюється, і навпаки. Окрім того, з вищенаведеного графіку помітна також сезонність у збалансованості зовнішньої торгівлі України – влітку дефіцит зазвичай нижче, а отже й українська гривня міцніше, тоді як взимку збільшення зовнішньоторговельного дефіциту викликає нову хвилю девальвації української гривні.

З вищенаведених даних можна зробити висновок, що економіка України є залежною від зовнішньої торгівлі. У 2015 році зовнішньоторговельний оборот становив 81.8% від обсягу валового національного продукту, що є надмірним показником. У майбутньому для стабільності української гривні слід намагатися вирівняти зовнішньоторговельний баланс через політику імпортозаміщення та економічного розвитку. Поступове підвищення цін на важливі товарні групи українського експорту на міжнародних товарних ринках сприятиме зростанню експорту, проте позитивний вплив подорожчання сировини на зовнішньоторговельний баланс країни залишиться обмеженим, якщо для функціонування економіки буде потрібно імпортувати не менші обсяги імпорتنих товарів. Вкрай важливо переорієнтувати економіку з експорту сировини та напівфабрикатів на експорт товарів останніх ступенів переробки, оскільки це залишатиме в країні більше додаткової вартості.

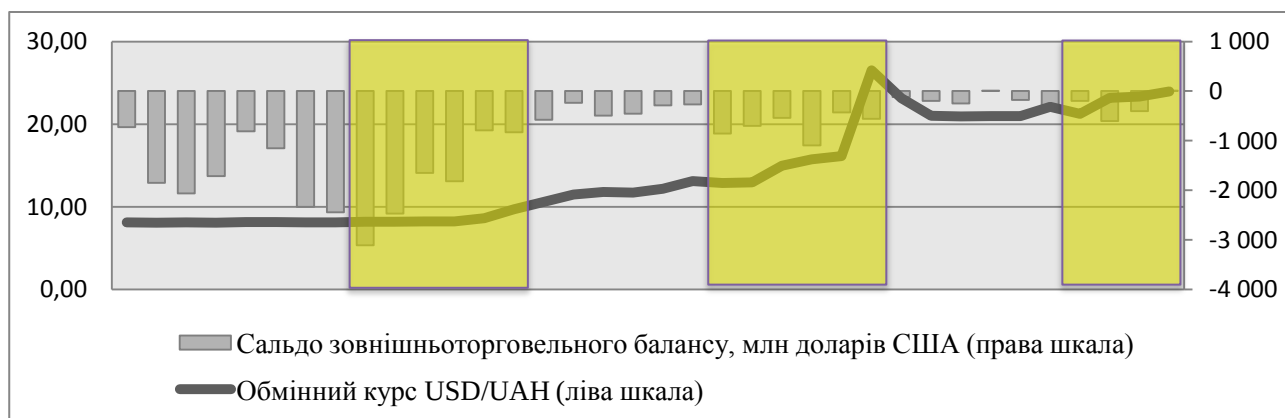

Рис. 1. Кореляція між котируваннями USD/UAH та зовнішньоторговельним балансом України у 2013-2015рр. Джерело: [2], дані оброблено автором

Список використаних джерел:

1. Інформаційно-аналітичний програмний комплекс Reuters Eikon
2. Офіційний сайт Національного Банку України [Електронний ресурс]: <http://bank.gov.ua/>
3. Економічна теорія. Політекономія [Текст]: навч. посіб. / А. В. Сірко; М-во освіти і науки України. - Київ: Центр учб. літ., 2014. - 414 с.

УДК: 331.25

Свириденко О.О.

аспірант Науково-дослідного економічного інституту